Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001119

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-04-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костюченко-Файфор Ольга Сергіївна
2. Olha Kostiuchenko-Faifor

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 28-05-2025

Спеціальність за освітою: лікувальна справа

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8245

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.11.11, 76.29.11.17, 76.29.54.11, 76.29.62

Тема дисертації:

1. Особливості телерентгенографічних характеристик верхніх дихальних шляхів у осіб юнацького віку з ортогнатичним прикусом без і з урахуванням типу обличчя.

2. Teleroentgenographic characteristics of the upper respiratory tract in persons of youthful age with an orthognathic bite without and taking into account the type of face.

Реферат:

1. Костюченко-Файфор О. С. Особливості телерентгенографічних характеристик верхніх дихальних шляхів у осіб юнацького віку з ортогнатичним прикусом без і з урахуванням типу обличчя. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 – «Медицина». – Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова МОЗ України, Вінниця, 2025. Уперше встановлено межі процентильного розмаху телерентгенометричних параметрів носоглотки, ротоглотки, гортаноглотки, м'якого піднебіння, язика та положення під'язикової кістки в українських юнаків (n=49, вік – від 17 до 21 років) і дівчат (n=76, віком – від 16 до 20 років) із ортогнатичним прикусом без патології верхніх дихальних шляхів без та з урахуванням типу

обличчя. Між різними типами обличчя не встановлено достовірних або тенденцій відмінностей величини цефалометричних параметрів носоглотки, ротоглотки та гортаноглотки як в українських дівчат, так і в юнаків із ортогнатичним прикусом без патології верхніх дихальних шляхів. Уперше встановлені виражені прояви статевого диморфізму (більші значення в юнаків) величини нижнього ротоглоткового простору у представників без урахування типу обличчя на 13,8 %, з широким обличчям – на 11,6 % і з вузьким типом обличчя – на 15,9 %; а також площі верхньої дихальної ділянки у представників без урахування типу обличчя на 20,6 %, з дуже широким обличчям – на 21,2 %, з широким обличчям – на 21,6 % і з середнім типом обличчя – на 23,1 %. Уперше встановлені достовірні або тенденції відмінностей величини телерентгенометричних параметрів м'якого піднебіння між юнаками або між дівчатами з різними типами обличчя. Уперше встановлені достовірні або тенденції відмінностей величини телерентгенометричних параметрів під'язикової кістки та язика між юнаками або між дівчатами з різними типами обличчя. Уперше в українських юнаків і дівчат без урахування типу обличчя встановлені множинні переважно прямі середньої сили та сильні зв'язки між більшістю цефалометричних характеристик власне верхніх дихальних шляхів або язика; зворотні переважно середньої сили зв'язки величини відстані заязикового ротоглоткового простору і площі верхньої дихальної ділянки з товщиною і площею м'якого піднебіння та між величиною кута нахилу м'якого піднебіння та більшістю характеристик язика, а також прямі, переважно середньої сили зв'язки між цефалометричними характеристиками власне верхніх дихальних шляхів і під'язикової кістки або язика та між цефалометричними характеристиками під'язикової кістки та язика Уперше в українських юнаків і дівчат із широким типом обличчя встановлені множинні переважно прямі середньої сили та зв'язки між більшістю цефалометричних характеристик власне верхніх дихальних шляхів; прямі переважно середньої сили зв'язки величини положення під'язикової кістки відносно хребта за горизонталлю, положення під'язикової кістки відносно нижньощелепної площини за вертикаллю або довжини язика та більшістю цефалометричних характеристик власне верхніх дихальних шляхів, переважно зворотні середньої сили зв'язки величини більшості цефалометричних характеристик м'якого піднебіння та язика, а також переважно прямі середньої сили зв'язки величини більшості цефалометричних характеристик під'язикової кістки та язика. Уперше в українських дівчат із дуже широким типом обличчя встановлені множинні переважно прямі сильні та середньої сили зв'язки між більшістю цефалометричних характеристик власне верхніх дихальних шляхів; зворотні та прямі сильні та середньої сили зв'язки між більшістю цефалометричних характеристик м'якого піднебіння; прямі сильні та середньої сили зв'язки між більшістю характеристик язика; переважно прямі, середньої сили зв'язки між величиною носоглоткового простору та більшістю характеристик м'якого піднебіння; прямі, переважно сильні зв'язки між величиною довжини м'якого піднебіння та усіма характеристиками язика, а також середньої сили зворотні зв'язки між величиною кута нахилу м'якого піднебіння та більшістю характеристик язика. Уперше за допомогою покрокового регресійного аналізу побудовані та проведено аналіз високоінформативних моделей площі верхньої дихальної ділянки, м'якого піднебіння та язика в залежності від лінійних і кутових телерентгенометричних показників верхніх дихальних шляхів в українських дівчат і юнаків із ортогнатичним прикусом без урахування типу обличчя та широким типом обличчя, а також у дівчат із дуже широким типом обличчя. На основі отриманих моделей створена комп'ютерна програма "AirWays" (свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 122738) яка за допомогою ґрунтовного вивчення комплексу телеренгенографічних показників дозволяє проводити більш якісну діагностику аномалій верхніх дихальних шляхів, м'якого піднебіння та язика у осіб юнацького віку.

2. Kostiuchenko-Faifor O. S. Teleroentgenographic characteristics of the upper respiratory tract in persons of youthful age with an orthognathic bite without and taking into account the type of face. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript. Dissertation for the degree Doctor of Philosophy in the field of knowledge 22 «Health Care» in specialty 222 «Medicine». – National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya Ministry of Health of Ukraine, Vinnytsia, 2025. For the first time, the limits of the percentile range of teleroentgenometric parameters of the nasopharynx, oropharynx, larynx, soft palate, tongue, and the position of the hyoid bone in Ukrainian young men (YM) (n=49, age - from 17 to 21 years) and young women (YW) (n=76, aged 16 to 20 years) with an orthognathic bite without pathology of the upper respiratory tract without and taking into account the type of

face were found. No reliable or trending differences in the cephalometric parameters of the nasopharynx, oropharynx, and larynx were found between different facial types in both Ukrainian YW and YM with orthognathic bite without upper respiratory tract pathology. For the first time, pronounced manifestations of sexual dimorphism (higher values in YM) of the size of the lower oropharyngeal space were established in representatives without taking into account the type of face by 13.8 %, with a wide face – by 11.6 % and with a narrow face type – by 15.9 %; as well as the area of the upper respiratory area in representatives without taking into account the type of face by 20. 6%, with a very wide face – by 21.2 %, with a wide face – by 21. 6% and with an average face type – by 23.1 %. For the first time, reliable or trend differences in teleroentgenometric parameters of the soft palate were established between YM or between YW with different facial types. For the first time, reliable or trend differences in teleroentgenometric parameters of the hyoid bone and tongue between YM or between YW with different facial types were established. For the first time in Ukrainian YM and YW, multiple mainly direct moderate and strong correlations between most cephalometric characteristics of the upper respiratory tract or the tongue, moderate negative correlations between the distance of the glossopharyngeal space and the area of the upper respiratory tract with the thickness and area of the soft palate, as well as between the inclination angle of the soft palate and most tongue characteristics, direct mainly moderate correlations between cephalometric characteristics of the upper respiratory tract and the hyoid bone or tongue and between cephalometric characteristics of the hyoid bone and tongue. For the first time in Ukrainian YM and YW with a broad face type there are mainly direct moderate and strong correlations between most cephalometric characteristics of the upper airways, direct, mainly moderate correlations between the position of the hyoid bone relative to the spine horizontally, the position of the hyoid bone relative to the mandibular plane vertically or tongue length and most cephalometric characteristics of the upper airways, primarily moderate negative correlations between most cephalometric characteristics of the soft palate and the tongue and mainly direct moderate correlations between most cephalometric characteristics of the hyoid and the tongue, direct moderate and strong correlations between the position of the hyoid bone relative to the spine horizontally and practically all cephalometric characteristics of the upper airways, as well as direct moderate correlations between the length of the soft palate or the position of the hyoid bone relative to the Frankfurt plane vertically and most tongue characteristics. For the first time in Ukrainian YW with a very broad face type, the following multiple significant and moderate non-significant correlations have been established. There are mainly direct strong and moderate correlations between most cephalometric characteristics of the upper airways. There are negative strong and moderate correlations, as well as direct strong and moderate correlations between most cephalometric characteristics of the soft palate. For the first time stepwise regression analysis has been used to develop and analyze highly informative models of the area of the upper airway, soft palate, and tongue based on linear and angular cephalometric indicators of the upper airways in Ukrainian YW and YM with an orthognathic bite, regardless of face type and with a broad face type, as well as in YW with a very broad face type.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Kostiuchenko-Faifor, O. S., Gunas, I. V., Belik, N. V., Shapoval, O. M., & Veretelnyk, S. P. (2022). Cephalometric characteristics of the upper respiratory tract in Ukrainian young men and young women with an orthognathic bite without and with the type of face taken into account. Reports of Morphology, 28(3), 56-61. https://doi.org/10.31393/morphology-journal-2022-28(3)-09 (Scopus)

- 2. Kostiuchenko-Faifor, O. S., Gunas, I. V., Kyrychenko, I. M., Vakhovskyi, V. V., & Kosianenko, S. M. (2022). Teleroentgenometric parameters of the soft palate in young men and young women with an orthognathic bite without and taking into account the type of face. Reports of Morphology, 28(4), 41-47. https://doi.org/10.31393/morphology-journal-2022-28(4)-06 (Scopus)
- 3. Gunas, I. V., Kostiuchenko-Faifor, O. S., Veretelnyk, S. P., Popova, O. I., & Dudik, O. P. (2022). Teleroentgenometric parameters of the hyoid bone and tongue in Ukrainian boys and girls with an orthognathic bite without and taking into account the type of face. World of Medicine and Biology, 4(82), 96-100. https://doi.org/10.26724/2079-8334-2022-4-82-96-100 (Web of Science)
- 4. Kostiuchenko-Faifor, O. S., Gunas, I. V., Glushak, A. A., Babych, L. V., & Skoruk, R. V. (2023). Peculiarities of correlations of upper respiratory tract cephalometric parameters in Ukrainian young men and young women regardless of face type. Reports of Morphology, 29(1), 16-24. https://doi.org/10.31393/morphology-journal-2023-29(1)-03 (Scopus)
- 5. Kostiuchenko-Faifor, O. S. (2023). Correlations of cephalometric parameters of the upper respiratory tract in Ukrainian young men and young women with a wide face type. Вісник Вінницького національного медичного університету, 27(2), 183-189. https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2023-27(2)-01
- 6. Kostiuchenko-Faifor, O. S., & Gunas, I. V. (2023). Regression models of the upper respiratory area in young women and young men without and taking into account the type of face in dependence on teleroentgenometric indicators. World of Medicine and Biology, 3(85), 112-116. https://doi.org/10 26724/2079-8334-2023-3-85-112-116 (Web of Science)
- 7. Kostiuchenko-Faifor, O. S., Piliponova, V. V., Beliaiev, E. V., Ocheretna, O. L., Ivanitsa, A. O., Vakar, T. V., & Koliadenko, S. V. (2023). Regression models of the area of the soft palate and tongue in young men and young women with an orthognathic bite without and taking into account the type of face depending on teleroentgenometric indicators of the upper respiratory tract. Reports of Morphology, 29(4), 5-10. https://doi.org/10.31393/morphology-journal-2023-29(4)-01 (Scopus)
- 8. Kostiuchenko-Faifor, O. S., Shayuk, A. V., Perlova, A. V., Vakhovskyi, V. V., Glushak, A. A., Poberezhets, O. L., & Bogomaz, O. V. (2024). Correlations of the upper respiratory tract cephalometric parameters in Ukrainian young women with a very wide face type. Вісник Вінницького національного медичного університету, 28(1), 23-28. https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2024-28(1)-04
- 9. Костюченко-Файфор, О. С. (2023). Межі процентильного розмаху цефалометричних характеристик під'язикової кістки та язика в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом без та з урахуванням типу обличчя. Proceedings of the XII International Scientific and Practical Conference "The process of science formation and its contemporary appearance" (March 20-21, 2023), Tampere (pp. 34-36). Tampere, Finland by the "InterSci".
- 10. Костюченко-Файфор, О. С. (2023). Процентильний розмах цефалометричних характеристик м'якого піднебіння в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом без та з урахуванням типу обличчя. The 11th International scientific and practical conference "Problems of the development of science and the view of society" (March 21-24, 2023), Graz (pp. 188-190). Graz, Austria. International Science Group.
- 11. Дмітрієв, М. О., & Костюченко-Файфор, О. С. (2024). Комп'ютерна програма для визначення цефалометричних показників носоглотки, м'якого піднебіння, під'язикової кістки та язика «Air-Ways». Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 122738; CR 1270090124; опубл. 09.01.2024.
- 12. Kostiuchenko-Faifor, O. S. (2021). Modern views on anthropometric variability of the upper airway (literature review). Вісник Вінницького національного медичного університету, 25(2), 340-343. https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2021-25(2)-28

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гунас Ігор Валерійович

2. Igor Gunas

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4260-2301

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вовк Олег Юрійович

2. Oleh Y. Vovk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9788-3000

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти Міжнародний Європейський Університет

Код за ЄДРПОУ: 42947833

Місцезнаходження: проспект Академіка Глушкова, 42, Київ, 03187, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олійник Ігор Юрійович

2. Ihor Y. Oliinyk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6221-8078

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прокопенко Сергій Васильович

2. Sergey V. Prokopenko

Кваліфікація: к. мед. н., старший науковий співробітник, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гунько Ірина Петрівна

2. Iryna Gunko

Кваліфікація: к. мед. н., доцент, 14.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Шевчук Юрій Григорович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Шевчук Юрій Григорович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Гребенюк Дмитро Ігорович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна